

Sermaye Piyasası Kurulu, 09 Mart 2012 tarihinde Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Taslağı (Taslak) ve taslağına ilişkin genel gerekçeyi yayınladı. Çeşitli bakanlıklar ve kamu kurumlarının görüşleri sonrası kamuoyunun görüşüne açılan taslak, 30 Mart 2012 tarihine kadar gelecek görüşleri kabul etmektedir. Taslak altı kısımdan oluşup, aşağıda yer alan konulara açıklık getirmektedir.

1. Kanunun amacını, kapsamını ve tanımları içeren Genel Hükümler
2. Sermaye Piyasası Araçlarının İhracı, Kamunun Aydınlatılması ve İhraççılara İlişkin Esaslar
3. Sermaye Piyasası Kurumları Ve Faaliyetler
4. Sermaye Piyasalarında Borsalar, Özdüzenleyici Kuruluşlar ve Diğer Kurumlar
5. Sermaye Piyasalarında Denetim ve Tedbirler
6. İdari Para Cezası Gerektiren Fiiller Ve Sermaye Piyasası Suçlar

Aşağıda; taslağın sermaye piyasası araçlarının ihracı, kamunun aydınlatılması ve ihraççılara ilişkin esaslarına yer verilmiş olup, Eski Kanun'da yer alan ilgili hükümlere de ayrıca değinilmiştir.

Sermaye Piyasası Araçlarının İhracı, Kamunun Aydınlatılması ve İhraççılara İlişkin Esaslar

Sermaye Piyasası Araçlarının İhracı

Taslak ile ihraç veya halka arz olunacak sermaye piyasası araçları için *izahname hazırlanması ve bu izahnamenin Kurulca onaylanması zorunlu* tutulmuştur. Eski Kanunda ise ihraç veya halka arz olunacak sermaye piyasası araçlarının *Kurul'a kaydettirilmesi zorunlu* tutulmuştur.

Taslakta izahname hazırlama sürecine ilişkin usul ve esasların Kurul tarafından belirleneceği belirtilmekte olup, izahnamenin onaylanması, yayımlanması, verilecek ilan ve reklamlar, yapılacak değişiklikler, izahnameye yeni hususların eklenmesi, izahnamenin geçerlilik süresi ve izahnameden sorumlu kişilere ayrıca yer verilmiştir. Geçerlilik süresi maddesi ile 2 ay süresince yapılacak tüm ihraçların tek bir izahname ile yapılabilmesi imkanı getirilmiştir.

Taslakta, T.C. Hazine Müsteşarlığı tarafından koşulsuz ve gayri kabili rücu şeklinde garanti edilmiş sermaye piyasası araçlarının halka arzı veya borsada işlem görmesi durumunda izahname hazırlama yükümlülükleri bulunmamaktadır. Eski Kanunda ise Genel ve katma bütçeli, idareler ve T.C. Merkez Bankasınca ihraç olunacak sermaye piyasası araçlarının Kurul'a kaydettirilmesi zorunluluğu bulunmamaktaydı.

Yine taslak ile, Eski Kanun hükümlerine ek olarak sermaye piyasası araçlarının satışına ilişkin; pay bedellerinin nakden ödenmesinin zorunlu olmadığı durumlar ile payların piyasa fiyatı veya defter değerinin altında olması durumunda nominal değerinin altında ihraç edilebilmesine ilişkin hükümler getirilmiştir.

Eski kanunda şart koşulan sermaye piyasası araçlarının satış esnasında alıcıya teslimi ile ilgili esas sermaye sistemi ve kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiş anonim ortaklıklara ilişkin hükümler taslak ile çıkarılmış olup, esas sermaye sisteminde yapılacak ihraçlara, sermaye piyasası araçlarının kaydileştirilmesine ve takas işlemlerine ilişkin düzenlemelere atıfta bulunulmuştur.

Kamunun Aydınlatılmasına İlişkin Esaslar

Taslakta; finansal raporlama ve bağımsız denetime ilişkin hükümler çerçevesinde finansal tablo ve raporların Kurulca belirlenen standartlara uygun hazırlanması gerektiği ve bunların standartlara uygun hazırlanmasından, sunulmasından ve gerçeğe uygunluğu ile doğruluğundan ihraççının yönetim kurulu ile birlikte bunları hazırlayan ortaklık yöneticilerinin birlikte sorumlu olduğu dile getirilmiştir. Eski Kanunda ise yönetim kurulunun sorumluluğuna yer verilmemiş olup, bağımsız denetim kuruluşlarının denetledikleri mali tablo ve raporlara ilişkin hazırladıkları rapordan doğabilecek zararlardan hukuken sorumlu olduğundan bahsedilmiştir. Taslak ile, eski kanun hükümlerinden farklı olarak Kurul'un halka arzda, borsada işlem görme başvurusunda, önemli nitelikte işlemlerde ve ortaklığın faaliyetlerini ve finansal durumunu önemli derecede etkileyen olay ve gelişmelerde işlemin tarafı ortaklıklardan da bağımsız denetim raporu istemeye yetkili olduğu belirtilmiştir. Eski kanunda ise, Kurul'un bağımsız denetim raporu isteme durumu, kayıtlı sermaye sistemine geçişte, tasfiye, devir, birleşme ve nevi değiştirmeleri olarak sınırlandırılmıştır.

Kamunun aydınlatılmasında özel durumların çerçevesi taslak ile genişletilmiş olup, içsel bilginin niteliği, ertelenmesi ya da açıklama yapılmamasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesinin Kurul'a ait olduğu vurgulanmıştır.

Halka Açık Ortaklıklar

Eski Kanun ile pay sahibi sayısı 250'yi aşan anonim ortaklıkların *halka arz* olunmuş olduğu kabul edilirken, taslak ile bu sınır 500'e çıkarılmıştır.

Halka açık ortaklık statüsüne kavuşanların borsada işlem görme şartı, eski kanuna göre bu ortaklıkların menkul kıymetleri ikinci el piyasası oluşturduğu durumda getirilirken, taslağa göre bu ortaklıklar en geç iki yıl içerisinde işlem görmek üzere borsaya başvurmak durumdadır.

Sermaye Piyasası Kurulu'nun *kurumsal yönetim ilkelerine* ilişkin son düzenlemelerindeki ilişkili taraf işlemlerine ilişkin borsada işlem gören halka açık anonim ortaklıklara zorunlu kılınan hükme taslakta yer verilmiştir. Bu hüküm gereğince ilişkili taraf işlemlerinin esaslarına ilişkin yönetim kurulu kararı alınması zorunlu olup, bağımsız yönetim kurulu üyelerinin çoğunluğunun onayı aranmaktadır. 11 Ekim 2011 tarihinde yürürlüğe giren 654 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile borsada işlem gören halka açık anonim ortaklıkların Kurul'ca belirlenen bazı kurumsal yönetim ilkelerine uyma zorunluluğu ve uymama durumunda Kurul'un kullanacağı yetkilere yine taslakta yer verilmiştir.

Taslaktaki kayıtlı sermaye sistemi maddesine; eski kanun maddesine ek olarak, kayıtlı sermaye sisteminde sermaye artırımına ilişkin TTK hükümlerine bağlı kalmama yetkisinin genel kurul tarafından en çok 5 yıl için verilebileceği düzenlenmiştir. Bunun yanısıra taslakta, kayıtlı sermaye sistemi ile ilgili olarak sermaye artırımı sonrası esas sözleşmenin tescili, kamuyu aydınlatma yükümlülükleri, türev araç çıkarılması sonucunda verilecek payların sınırı ve kayıtlı sermaye sisteminden çıkma ve çıkarılmaya ilişkin düzenlemelere de yer verilmiştir.

Eski Kanun'da kar payı dağıtımı ile ilgili halka açık anonim ortaklıkların esas sözleşmede birinci temettü oranını göstermesi zorunlu tutulurken, taslakta ise bu hüküm çıkarılarak yerine halka açık

ortaklıkların, kârlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kâr dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak dağıtacağı hükmüne yer verilmiştir. Yine eski kanunda yer alan, 'yönetim kurulu üyeleri, memur, müstahdem ve işçilere kardan pay dağıtılabilmesi için esas sözleşmede hüküm bulunması' şartı taslakta, pay sahibi dışındaki kişilere kardan 'pay dağıtılabilmesi için esas sözleşmede hüküm bulunması' olarak değiştirilmiştir. Taslak ile, esas sözleşmede hüküm bulunması, halka açık ortaklıkların bağış yapabilmesi için de şart koşulmuştur. Kurul, yapılacak bağışlar için üst sınır getirmekle yetkili kılınmıştır. Kar payının dağıtımı, bağış tutarı indirilmemiş kar üzerinden yapılacak olup, eşit dağıtım ilkesinin benimsenmesi vurgulanmıştır. Eski kanuna kıyasla kar payı avansı verme hükmü taslakta ayrıca ele alınmıştır.

Taslak ile örtülü kazanç aktarım yasağı ayrı bir madde olarak düzenlenmiş olup, eski kanuna göre örtülü kazanç aktarımı kavramı, taslakta daha detaylı tanımlanmış olup, tespiti halinde yaptırımlarına yer verilmiştir.

Sermaye Piyasası Kurulu'nun 10/08/2011 tarih ve 26/767 sayılı Kararı ile mümkün kılınan ortaklıkların kendi paylarını satın ve rehin alması, taslakta ayrı bir madde olarak ele alınmakta olup, TTK hükümlerine bağlı olmaksızın uygulanabileceğine yer verilmiştir.

Sermaye Piyasası Kurulu'nun kurumsal yönetim ilkelerine ilişkin son düzenlemelerindeki önemli nitelikteki işlemler tanımına; taslakta ortaklıkların önemli nitelikteki işlemleri başlığı altında yer verilmiştir. Bu tanım kapsamında düzenlenen hükümlere aykırı hareket edildiğinde; idari para cezası, işlemin iptali ve her iki yaptırımın da uygulanabileceğine ilişkin Kurul'un karar verme yetkisi olduğundan bahsedilmiştir. Genel Kurul toplantı nisabı aranmaksızın genel kurula katılan ve oy hakkı bulunan payların üçte ikisinin olumlu oyu ile alınacak kararlara ve toplantı nisabına ilişkin diğer hükümlere yine ortaklıkların önemli nitelikteki işlemleri başlığı altında yer verilmiştir.

Taslak ile pay sahiplerine ortaklıktan ayrılma hakkı getirilmiş olup, yukarıda bahsedilen önemli nitelikte işlemlerde olumsuz oy kullanan pay sahiplerinin bu haktan yararlanabileceği açıklanmıştır. Ortaklıkların genel kurul gündeminde, pay sahiplerinin bu hakka sahip olduğu hususuna yer verilmesi gerektiği gibi, ayrılma durumunda her bir pay için ödenecek bedele de yer verilmesi gerekmektedir. Genel Kurul'un tescilinden itibaren 30 gün içinde ortaklıktan ayrılma hakkı talep edilmelidir. Ayrılma hakkını kullanan pay sahibine ödenecek bedel ortaklık tarafından belirlenmekte olup, pay sahibinin adil bedel tespiti isteme hakkı da mevcuttur. Ayrıca Kurul tarafından, gönüllü ya da önemli nitelikte işlemler nedeniyle zorunlu pay alım teklifi yapılması da taslağa madde olarak konmuştur. Pay alım teklifi zorunluluğu gerektiren durumlara, yönetim kontrolünün tanımına ve teklifte bulunma zorunluluğuna muafiyet getirebilmeye ilişkin hükümlere de ayrıca yer verilmiştir. Pay alım teklifi veya diğer şekillerde pay alımında bulunanlar, azınlıkta kalan ortaklıkların paylarının iptalini ve iptal sonucu yeni payların kendilerine verilmesini talep edebilmektedir. Ortaklıktan çıkarma hakkı ve satma hakkına ilişkin hükümlere Taslakta ayrı bir madde olarak yer verilmiştir. İmtiyazlı paylara ilişkin taslak maddesinde, birincil halka arzda imtiyazların kamuya duyurulması gerektiğine yer verilmiş olup, oy hakkı ve yönetim kuruluna aday göstermeye ilişkin imtiyazları ortadan kaldıran hallere ise ayrıca yer verilmiştir. Taslakta; genel kurul toplantılarına ilişkin esaslar maddesindeki hükümler, Türk Ticaret Kanunu hükümlerine uyumlu olarak hazırlanmıştır. Genel Kurul toplantısına katılım ve oy kullanmaya ilişkin olarak, pay sahibinin paylarını herhangi bir kuruluş nezdinde depo etmesi şartı aranmıyor olup, Merkezi Kayıt

Kuruluđu'ndan sağlanan genel kurul toplantı tarihinden azami iki gün önceki tarihi taşıyan pay sahipleri listesi Yönetim kurulu tarafından hazırlanır. Bu listede yer alanlar toplantıya katılabilirler. Vekaleten katılım ile ilgili hükümlere de ayrıca yer verilmiştir.

Taslak ile kurulca kamuyu aydınlatma amacıyla düzenlenmesi öngörülen sair kamuyu aydınlatma belgelerini imzalayanlar ve görevleri kapsamı ile sınırlı olmak üzere bağımsız denetim, derecelendirme ve değerleme kuruluşları, bu belgelerde yer alan yanlış, yanıltıcı veya eksik bilgilerden kaynaklanan zararlardan, müteselsilen sorumlu tutulmuştur. Ayrıca yatırımcıların malvarlıklarında bu sebepten zarar meydana gelmesi durumunda, tazminat talep edebilecekleri haller ayrıca düzenlenmiştir.